

Θεμελίωση των ενεργειών της εναρκτήριας συνάντησης

Μερικά προβλήματα στα σχολεία:

1. Το σχολείο απωθεί τους μαθητές.
 - a. Είναι μακριά από τα ενδιαφέροντά και τις ανάγκες τους
 - b. Δεν αξιοποιεί τις κλίσεις τους
2. Προβλήματα συμπεριφοράς μαθητών ως προβλήματα λειτουργίας της εκπαιδευτικής ομάδας εκπαιδευτικού-μαθητών
 - a. Εκπαιδευτικός και μαθητές: δύο αντίπαλα στρατόπεδα χωρίς κοινούς στόχους
 - b. Οι μαθητές δεν συμμετέχουν στη
 - i. διαμόρφωση του περιεχομένου
 - ii. στην οργάνωση του μαθήματος,
 - iii. διαμόρφωση κανόνων συμπεριφοράς στις ομάδες και στην ολομέλειαδεν θεωρούν το μάθημα δική τους υπόθεση
 - c. Πολλές φορές, δε **γνωρίζουν** ποια είναι ακριβώς η προσδοκώμενη συμπεριφορά όσον αφορά
 - i. στον τρόπο συμμετοχής τους
 1. στις μεθόδους διδασκαλίας,
 2. στις ομάδες και στην ολομέλεια
 - ii. τα κριτήρια με βάση τα οποία θα αξιολογηθούν
3. Έλλειψη συνεργασίας – Ανταγωνιστικό κλίμα

Στόχοι της εναρκτήριας συνάντησης (1 διδακτική ώρα ή 2 συνεχόμενες διδακτικές ώρες)

1) Οικοδόμηση πνεύματος ομάδας

- a) Να γνωριστούν οι μαθητές με τον εκπαιδευτικό
- b) Να μιλήσουν οι μαθητές για τις προσδοκίες τους από το μάθημα
- c) Να αισθανθούν ότι ανήκουν όλοι σε μια ομάδα που θα εργαστεί για ένα κοινό σκοπό

2) Γνωστοποίηση των σκοπών και του περιεχομένου του μαθήματος και συν- διαμόρφωση του πλαισίου και των διαδικαστικών κανόνων της εκπαιδευτικής ομάδας

- a) Περιεχόμενο μαθήματος
- b) Εκπαιδευτικές μέθοδοι
- c) Τρόποι συνεργασίας εκπαιδευτικού-μαθητών
- d) Διαδικαστικοί/Οργανωτικοί κανόνες
- e) Αξιολόγηση

3) Διαπίστωση των στάσεων και των διαθέσεων των μαθητών απέναντι στο μάθημα

4) Προσαρμογή του μαθήματος στις ανάγκες των μαθητών

5) Σύναψη ελάχιστης μαθησιακής συμφωνίας εκπαιδευτικού-μαθητών.

Ενδεικτικό σενάριο μίας (1) διδακτικής ώρας (35 λεπτά)/ εναλλακτικό για δύο (2) συνεχόμενες

1. Αυτοσύσταση του εκπαιδευτικού (1 λεπτό)
2. Παρουσίαση του σεναρίου της συγκεκριμένης διδακτικής ώρας (2 λεπτά)
3. Ομαδική δραστηριότητα των μαθητών σε τετράδες* (8 λεπτά)
4. Καταγραφή των απόψεων των μαθητών στον πίνακα (χωρίς «φιλτράρισμα» τους-«καταιγισμός ιδεών») (12 λεπτά)
5. Παρουσίαση του μαθήματος από τον εκπαιδευτικό (δες στόχοι της εναρκτήριας συνάντησης) και σύνθεση των απόψεων εκπαιδευτικού και μαθητών με υπογράμμιση των κοινών κανόνων- προτάσεων και ανάδειξη δημιουργικών κανόνων συνομιλίας και επικοινωνίας[#]- ανάθεση καταγραφής τους (12 λεπτά)
6. Τα κοινά σημεία καταγράφονται ή/και αναρτώνται στην τάξη (αυτό λαμβάνει χώρα ως εργασία για το σπίτι)

Ερωτήσεις προς τους μαθητές στην ομαδική δραστηριότητα

Στις ερωτήσεις προς τους μαθητές μπορείτε να προσθέσετε και άλλες**
(εφόσον προσθέσετε πάνω από μια τότε πρέπει να έχετε στη διάθεσή σας δύο (2) συνεχόμενες ώρες. Εφόσον προσθέσετε μια ερώτηση αυξήστε το χρόνο της δραστηριότητας των μαθητών κατά 2 λεπτά)

Γενικά προσαρμόστε το όπως νομίζετε αλλά προσοχή στο χρόνο, είναι σημαντικό να έχουμε ολοκληρώσει την προφορική σύνθεση των απόψεων πριν χτυπήσει το κουδούνι!

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε και χρονομετρήθηκε τη σχολική χρονιά 2008-09

**Άλλες ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Τι σας ενδιαφέρει να μάθετε σε σχέση με το μάθημα φέτος;
- Πώς επιθυμείτε να συμπεριφέρεται ο/η καθηγητής/τρια σας;
- Με ποιο τρόπο νομίζετε ότι πρέπει να βαθμολογείστε;

Με βάση τους στόχους της εναρκτήριας συνάντησης μπορείτε να προσθέσετε και να αφαιρέσετε ερωτήσεις προς τους μαθητές.

Ενδεικτικοί κανόνες συνομιλίας στις ομάδες εργασίας και στην ολομέλεια της τάξης

1. Λέμε τις απορίες μας και τις ιδέες μας στους συμμαθητές μας και στον καθηγητή μας
2. Δεν μιλάμε ο ένας πάνω στον άλλο. Κάθε φορά μιλάει ένας (ένας στην ομάδα όταν μαθαίνουμε σε μικρές ομάδες εργασίας, ένας στην τάξη όταν μαθαίνουμε σε όλη την τάξη), είτε είναι καθηγητής είτε μαθητής και οι υπόλοιποι ακούν προσεκτικά.
3. Σεβόμαστε τις απόψεις, τις ιδέες και τις απαντήσεις όλων.
4. Όταν εκθέτουμε την άποψή μας ή δίνουμε κάποια απάντηση προσπαθούμε να εξηγήσουμε γιατί πιστεύουμε αυτό ή πώς βρήκαμε αυτή την απάντηση
5. Αν δεν καταλάβαμε κάτι ή δε συμφωνούμε με κάτι ζητάμε εξηγήσεις με το να ρωτήσουμε: «Γιατί το λες αυτό; ή πώς το βρήκες;»
6. Στην ομάδα μας όλοι πρέπει να συμμετέχουν, όλοι πρέπει να εκφράζουν και να εξηγούν την άποψή τους.
7. Ο καθένας είναι υπεύθυνος για αυτό που κάνει ο ίδιος, γι' αυτό που συμβαίνει στην ομάδα του και γι' αυτό που φτιάχνει η ομάδα του
8. Μετά τη συζήτηση πρέπει πάντα να προσπαθούμε να βρούμε μια κοινή λύση. (μετάφραση και προσαρμογή από το Mercer, Words & Minds, 2000, pp. 161-162).

***Εισαγωγική ομαδική δραστηριότητα (τμήμα το οποίο δεν είχατε την προηγούμενη σχολική χρονιά)**

Διάρκεια 8 λεπτά

Αφού χωριστείτε σε ομάδες των 4 ατόμων:

1. Ορίστε ένα **μέλος της ομάδας ο οποίος θα καταγράφει** τις απόψεις της ομάδας και έναν **εκπρόσωπο** ο οποίος θα τις παρουσιάσει σε ολόκληρη την τάξη
2. Καταγράψτε για κάθε μέλος της ομάδας το όνομά του/της και ό,τι άλλο θέλει να προσθέσει γι' αυτόν/-ήν
3. Συζητήστε τα παρακάτω θέματα και καταγράψτε τις προτάσεις της ομάδας σας, ώστε να τις παρουσιάσετε σε ολόκληρη την τάξη
 - Πως επιθυμείτε να γίνεται το μάθημα;***
 - Ποιοι κανόνες νομίζετε ότι πρέπει να υπάρχουν στην τάξη ώστε να συνεργαστούμε, να μάθουν όλοι οι μαθητές και να περάσουμε καλά τη φετινή σχολική χρονιά;

*****Εναλλακτικές ερωτήσεις αντικατάστασης της πρώτης ερώτησης:**

- i. Το μάθημα θα με ωφελήσει αν.....
- ii. Το μάθημα θα μου προσφέρει ελάχιστα αν

***Εισαγωγική ομαδική δραστηριότητα (τμήμα το οποίο είχατε την προηγούμενη σχολική χρονιά)**

Διάρκεια 8 λεπτά

Αφού χωριστείτε σε ομάδες των 4 ατόμων:

1. Ορίστε ένα **μέλος της ομάδας ο οποίος θα καταγράφει** τις απόψεις της ομάδας και έναν **εκπρόσωπο** ο οποίος θα τις παρουσιάσει σε ολόκληρη την τάξη
2. Συζητήστε τα παρακάτω θέματα και καταγράψτε τις προτάσεις της ομάδας σας, ώστε να τις παρουσιάσετε σε ολόκληρη την τάξη
 - a. Γράψτε δύο (2) πράγματα που σας άρεσαν από το μάθημα την περυσινή σχολική χρονιά
 - b. Γράψτε δύο (2) πράγματα, τα οποία θα βοηθούσαν στη βελτίωση του μαθήματος

Βιβλιογραφία

- Edwards, D. & Mercer, N. (1987). *Common Knowledge: The development of understanding in the classroom*, London and New York, Routledge
- Mercer, N. (2000). *Words and minds: How we use language to think together*. London: Routledge
- ΕΑΠ (2005), *Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων: Η αξιοποίηση της ομάδας στην Εκπαίδευση Ενηλίκων*, Τόμος Γ. ****

**** Η διαμόρφωση και γνωστοποίηση των κανόνων της εκπαιδευτικής ομάδας κατά την εναρκτήρια συνάντηση εκπαιδευτικού και μαθητών αποτελεί κοινό στοιχείο της προσέγγισης του διαλογικού παραδείγματος εκπαίδευσης του Mercer και των συνεργατών του και των αρχών της εκπαίδευσης ενηλίκων.